

[Elmqvist.]

at det ikke drejer sig om en formel Affattelse, skal man altsaa paakære til Landsretten, og saa gaar der adskillige Dage, før man kan faa affattet Dokumenterne paa behørig og tilfredsstillende Maade. Jeg tror ikke, en saadan Ordning vil bringe nogen Fordel for Befolkningen, og jeg maa derfor ogsaa af den Grund fraraade den.

Den højtærede Justitsminister besvarede mit Spørgsmaal angaaende Ansvaret med, at naar Dommeren ikke havde for sømt sin Tilsynspligt, havde han ikke noget Ansvar, saa hvilede det paa Dommerfuldmægtigen. Men hvad vil det sige? Det vil sige, at Publikum i Stedet for at have en ansvarlig Sagfører, der som Regel kan svare økonomisk til de Erstatningskrav, som maatte opstaa af fejlagtig Ekspedition ved saadanne Dokumenters Oprettelse, vil faa en ung Dommerfuldmægtig at holde sig til, der som Regel intet vil eje. Det kan jo dog ikke være den højtærede Justitsministers Mening, at Dommeren ligefrem skal sidde og overvaage Oprettelsen af Dokumenterne. Men nogen virkelig Kontrol kan Dommeren ikke udøve blot ved at faa Dokumentet forevist i en anden Stue. Skal Dommeren udøve Kontrol, maa han være til Stede, medens Parterne forklarer, hvad de er blevet enige om; ellers kan han ikke være Garant for, at det bliver sat rigtigt op paa Papiret.

Om det vil være muligt for Staten at fastholde dette og sige til Befolkningen: Kom bare, vi lader jeres Dokumenter udfærdige af Dommerkantorerne, til meget billige Takster — det er vel Meningen —, men hvis der begaa Fejl af disse Statsfunktionærer, saa kommer det ikke Staten ved, saa har I den unge Fuldmægtig at holde jer til, skal jeg lade være usagt. Jeg tror, Staten vil staa meget svagt paa denne Maade, og jeg tror, den gør Samfundets Borgere en meget daarlig Tjeneste ved saaledes at lokke dem til Dommerkantorerne, hvor de, hvad angaar Dækning for de Tab, der tilføjes dem ved urigtig Behandling, har ringere Muligheder end hos de private Sagførere.

Den højtærede Justitsminister henviste til Tyskland og sagde, at han efter de Erfaringer, han havde fra Tyskland, fandt, at det var meget eftertragtelseværdigt for os at gaa samme Vej. Nu ved jeg jo ikke, hvilke Erfaringer den højtærede Justitsminister har fra Tyskland, men jeg vil dog overfor den højtærede Justitsministers Erfaringer stille en Kapacitet som Professor Vinding Kruse, der i en Udtalelse af 21. Februar

1929 til Landstingsudvalget — den findes aftrykt i Udvalgets Betænkning — udtaler sig lige modsat af den højtærede Justitsminister.

Professor Vinding Kruse udtaler, at han er bange for, at Lovforslaget vil blive en Illusion for den store Befolkning, saaledes som vi har Erfaring for i Tyskland.

„I tysk Retsliv har Publikum nemlig efter den dør raadende Grundbogordning kunnet faa Skøder og Pantebreve affattet paa Dommerkantorerne. Denne Ordning har imidlertid i Praksis i ret store Kredse af den jævne Befolkning vist sig svækkende for den private Selvvirksomhed i Kontraheringen. Da nemlig den endelige Overdragelse først foregaar for Retten, opsætter Parterne ofte deres afgørende Forhandling til deres Møde for Dommeren; og derved forledes de i adskillige Tilfælde til at forsamme at oprette en ordentlig skriftlig Kontrakt forinden.“

Professor Vinding Kruses Erfaringer gaar altsaa ud paa, at det ikke har været heldigt.

Paa min Forespørgsel til den højtærede Justitsminister om, hvad han mente der faldt ind under Begrebet: formelle Affattelser, fik jeg jo det Svar — og jeg tillægger det megen Betydning, at man bliver klar over, hvorledes Justitsministeren forstaaer denne Affattelse —, at Parterne skal være enige om alle Enkeltheder. Der kan altsaa ikke være Tale om, at der overfor Dommeren skal finde Forhandling Sted om, hvad der er aftalt eller ikke aftalt, Parterne skal være enige om alle Enkeltheder: Det og det er vi enige om, den og den Købesum, de og de Betalingsvilkaar og Forrentningsvilkaar, og det skal skrives ned. Hvis Parterne derimod er uenige om noget af dette, skal Dommeren afvise dem, saa er der ikke Tale om en formel Affattelse af et Skøde.

Jeg gaar ud fra, at det er Justitsministerens Opfattelse. Men hvis det er rigtigt, — og efter min Mening maa det ogsaa være den rette Fortolkning —, saa tror jeg ikke, Bestemmelsen faar stor praktisk Betydning, og saa er det sikkert ogsaa en Illusion, naar Statsmagten mener at kunne faa Dækning for de op mod 2 Mill. Kr., som denne Lov menes at ville koste, efter hvad der er oplyst for mig.

Det ærede Medlem Hr. Trier mente, at det var Retsplejeudvalgets, Dommerforeningens og Sagførerraadets Fejl, naar de tre Justitsministre ikke havde kunnet lade sig overbevise om det forkerte ved § 4. Det kan jo ogsaa være de 3 Justits-